

in.ihned.cz/cr

nad ní vypínala. Součástí opevnění na východní straně města byl i pozdně románský hrad, na jehož místě od 17. století stojí zámek. Nádherná stavba bohužel byla dlouhá léta sídlem vojenské posádky a bez řádné památkářské péče nezadržitelně pustla. V roce 1993 byl zámek převeden do majetku města a v současné době se konečně dočkal rekonstrukce.

Nejhezčí částí dochovaných hradeb je Malá branka na severozápadě města. Když skrz ni projdete, otevře se vám krásný výhled na střechy níže položených domků a krajinu za nimi. Dodnes stojí i kamenná bašta, ze které kdysi bojovníci bránili město. Hradby se dochovaly také na severu, ale nemůžete si je dobře prohlédnout, protože je obklopují obytné domky v ulici Horní valy.

Osada horníků

Pokud chcete objevit úplně nejstarší část Jemnice, musíte se vydat na západ od centra města, za řeku Želetavku, která líně protéká hlubokým údolím pod hradbami. U soutoku Želetavky a Třebětického potoka se rozprostírá osada Podolí, ve které kdysi žili horníci (tehdy „jamníci“, podle kterých nejspíš Jemnice dostala jméno). O historii starobylé osady sice neexistují žádné spolehlivé prameny, ale odhaduje se, že vznikla už ve 12. století. Perlou tohoto místa je kostel svatého Jakuba s kulatou románskou kamennou věží, která je nejstarší svého druhu na Moravě. Původně patřila k rotundě, která tu byla postavena přibližně ve 12. století. Uvnitř si prohlédněte nádhernou gotickou výzdobu, nástěnné malby z roku 1515 a sanktuárium z pískovce, na kterém je vydlabaný letopočet 1518. Kostel, zasvěcený patronovi horníků, dnes patří k nejcenějším památkám zdejšího kraje.

Když se vydáte z Podolí po mostě zpátky do centra města, narazíte na dům, jehož roh připomíná kostel. Jedná se o bývalou kapli svatě Alžběty, součást špitálu svatě Alžběty, kde kdysi bývalo útočiště chu-

dých a nemocných. Lidé, kteří se o sebe nedokázali postarat sami, zde mohli požádat o jídlo a nocleh. Protože o historii této části města neexistuje dostatek pramenů, neví se, kdo a kdy špitál svatě Alžběty založil. Jisté je jen to, že chudobinec fungoval z darů bohatých občanů a nadací, dokud s ním neudělal krátký proces Josef II.

Vzpomínky na Františkány

Za dalšími památkami se budete muset přesunout na východní okraj města. Odměnou za zhruba patnáct minut chůze vám bude prohlídka jedné z nejkrásnějších staveb v Jemnici. Kostel svatého Víta byl původně součástí františkánského kláštera z 15. století, který v 17. století zanikl a kromě kostela se z něj dochoval jenom zděný sklep. Klášter stál na sever od kostela a ještě severněji se rozprostírala klášterní zahrada. Po té bohužel také nezůstalo ani památky a dnes je rozparcelována na několik pozemků s obytnými domy.

Obejděte neomítnutý kostel, který působí nesmírně idylicky. Nejkrásnější je v létě, kdy na kamenné zdivo dopadá slunce skrz koruny starých listnatých

stromů. Poklidnou atmosféru trochu kazí jen okolní moderní zástavba a blízká restaurace, z jejichž otevřených dveří se v letních měsících linou dusa- vé rytmy hudby z rádia.

Za větším klidem zamiřte dovnitř do kostela. Jeho interiér je překrásný. Na první pohled vás uchvátí nádherný dřevěný oltář, za kterým je nástěnná malba Vstup svatého Víta na nebesa od moravského malíře Josefa Winterhaltera. Jsou tu také cenné náhrobky například mramorový náhrobek Puty z Lichtenberku z konce 15. století.

Kousek od kostela narazíte na památnou Svatovítskou lípu, o jejímž stáří neexistují žádné důkazy, takže se dá jenom odhadovat. Podle jedné z pověstí byla zasazena už ve 14. století, kdy v Jemnici pobývala Eliška Přemyslovna. Další pověst tvrdí, že ve stínu této lípy kázal v létě roku 1451 františkánský mnich Jan Kapistrán. Jiná pověst ale praví, že strom zasadili františkánští mniši mnohem později, když v roce 1675 nadobro odcházeli ze zdejšího kláštera. Ať je původ starobylé lípy jakýkoli, jedná se o jedinečnou kulturní památku, na kterou jsou obyvatelé Jemnice náležitě hrdí.

KAM NA PROCHÁZKU

Pokud po prohlídce památek zatoužíte po klidu uprostřed zeleně, vypravte se do **zámeckého parku**. Na jeho jedenadvaceti hektarech objevíte staré vzácné stromy, romantická jezírka a dětské hřiště. Park je obehnaný vysokou zdí, a ačkoli ho místní obyvatelé hojně navštěvují, působí jako oáza klidu.

Za romantickými zákoutími můžete zamiřit také na **starý židovský hřbitov**, který se nachází asi dvě stě metrů pod jižními hradbami města. Leží na stejném místě jako ve 14. století, takže se jedná o jedno z nejstarších židovských pohřebišť na Moravě. Z vysoké trávy tu vyčnívá pětadvacet řad náhrobků ze žuly, pískovce a mramoru. Nejstarší dochované náhrobky pocházejí ze 17. století, mají nejrůznější tvary a jsou na nich nápisy hebrejským písmem spolu s dekorativními ornamenty. Za druhé světové války hřbitov vyplenili nacisté. Spousta náhrobků tehdy byla rozkradena, zbylé byly vydlážděny ulice. Hned po osvobození se náhrobky vrátily na hřbitov, ale do země je nechal zasadit jemnický starosta až v devadesátých letech minulého století.

FOTO: EMANUEL MIZIA

Jemnický zámek obklopuje krásný park s jezírky a vzácnými stromy.